

Udbytningsret under Krigsforhold uden Regulering og Indgriben, til den mest udbyttevilde Spekulation, som det sociale Demokrati alle Vegne har set det som sin første Opgave at bekæmpe? Efter min Opfattelse har Selvstyrebegrebet overhovedet intet at gøre paa dette Omraade. Det hører alene hjemme, hvor det drejer sig om Udøvelsen af fælles Beføjelse eller offentlig Myndighed i Stat og Kommune eller lignende. Den enkelte Borger, den enkelte Forretning kan aldrig i Sammenstød med Offentligheden, med Samfundets fælles Interesse, med det almene Vel paaberaabe sig Selvstyre. Selvstyreideen paaberaabt af den enkelte Borger overfor de fælles Interesser er kun Anarki. Men, som det ærede Medlem sagde, Livet har altid Ret — jeg maa maaske være fri for at sige det paa Tysk —, og Livet har for længst givet hans Teorier Uret og os Ret og det hele Verden over, ikke mindst under Krigen. Jeg nærer derfor heller ingen Tvivl om, at ogsaa det ærede Medlem inden længe vil vende tilbage til sin første Kærlighed, der, efter hvad jeg har hørt, skal have ligget disse Grundsatninger adskilligt nærmere end den anarkistiske Liberalisme, som han i Dag har ønsket at gøre sig til Talsmand for.

Formanden: Det 3die Medlem for 1ste Kreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Schovelin: Ja, jeg er bange for, at vi dog vilde fjerne os maaske noget for stærkt fra det foreliggende Emne ved at gaa ind paa de filosofiske Betragtninger, som det ærede Medlem nu kom med. Jeg skal derfor indskrænke mig til følgende: Jeg mener, at det er berettiget at hævde Selvstyrebegrebet ogsaa indenfor alle snævrere Kredse — der blev f. Eks. nævnt Kommunerne. Jeg mener, at den private Forretningsverden, her er Tale om, har sin bestemte Organisation, som varetager disse Anliggender, ogsaa den Side, der vender ud mod Offentligheden, paa Selvstyreprincipet, og det er dette Selvstyreprincip, jeg sætter i Modsætning til det bureaukratiske Princip. Men jeg er ikke Tilhænger og har aldrig været nogen Tilhænger af Socialdemokratiet. Overhovedet er Socialdemokratiet det modsatte af Demokrati. Demokrati er Frihed, Socialdemokratiet er Tvangsstyre, hvorfor man jo ogsaa ser, at man nede i Tyskland havner i Arbejdspligt, det vil med andre Ord sige, i Forbedringshuset.

Formanden: Det 10de Medlem for 1ste Kreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Steineke: Jeg tror, at det vilde føre endnu længere bort fra Emnet, hvis jeg fulgte det ærede Medlem paa hans Veje i de sidste Betragtninger. Jeg skal derfor ganske frafalde at diskutere Socialdemokratiet i denne Forbindelse.

Jeg har ikke været særlig „filosofisk“ i mine Betragtninger. Jeg har kun svaret paa akkurat det samme Spørgsmaal, som det ærede Medlem hele Tiden har drøftet, Spørgsmaalet, hvorvidt det offentlige burde gribe ind eller ikke gribe ind overfor Erhvervslivet, og i den Henseende har jeg hævdet, at de oprindelige Manchester-Teorier, hvorefter man overhovedet ikke skulde gribe ind, var forladte af Guderne og alle andre Mennesker end det ærede Medlem.

Formanden: Det 3die Medlem for 1ste Kreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Schovelin: Jeg har allerede før sagt det, og jeg kan godt gentage det, at det ærede Medlem kan være fuldt forvisset om, at efter det Overmaal af Tvangsorganisation, der nu f. Eks. er fældet i Tysklands Skikkelse, og som har regeret Verden før og efter Krigen, vil der nu komme — han maa for mig godt kalde det: Reaktion — en Tid, hvor Liberalismens og Individualismens Styreprincipper kommer til Gyldighed overfor de social-demokratiske Principer.

Jeg skal saa blot slutte med at sige, at jeg med Ordet „filosofisk“ blot har villet betegne det, at det ærede Medlems Bemærkninger var af filosofisk Art, jeg indrømmer gerne, at han ikke er nogen Filosof.

Formanden: Det 10de Medlem for 1ste Kreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Steineke: Det sidste kan det ærede Medlem ikke vide det allermindste om, da han utvivlsomt har læst meget mindre af det, jeg har skrevet, end jeg af det, han har skrevet. Det skal jeg altsaa ganske lade ligge.

Med Hensyn til det egentlige Spørgsmaal vil jeg dog gøre ham opmærksom paa, at baade Forhandlingerne paa Verdensfredskongressen og Forhandlingerne i Bern synes at vise, at der ikke er mindre Tilbøjelighed nu end før til fra de ledendes Side indenfor de afgørende Lande at gribe ind i de Forhold, der her er Tale om, og regulere Erhvervslivet og Arbejdsforholdene; saa den Reaktion, han haaber skal komme, kommer vist neppe foreløbig.

Formanden: Det 3die Medlem for 1ste Kreds har Ordet for en kort Bemærkning.